

In memoriam

**ПОХОВАННЯ КОЛИШНІХ ВИКЛАДАЧІВ ТА СТУДЕНТІВ
ЛЬВІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
НА ЛИЧАКІВСЬКОМУ КЛАДОВИЩІ**

**Наталія БАЗИЛЯК¹, Ольга РОМАНЧУК¹, Ростислав КОВАЛЬ¹,
Юліана МЕЛЬНИК¹, Лариса МАТЛАШЕНКО²**

¹Львівський державний університет фізичної культури, Львів, Україна,
e-mail: kovalrostyslav@gmail.com,

²ЛКП «Музей «Личаківський цвинтар»», Львів, Україна

Анотація. У статті розглянуто проблематику укладання екскурсійного маршруту, котрий охоплює поховання людей, які навчалися або працювали у Львівському державному університеті фізичної культури, починаючи з 1946 року. Подано недоступні багатьом відомості з життя відомих професорів, випускників та студентів, котрі після своєї смерті знайшли були поховані на Личаківському кладовищі у Львові. Запропонована екскурсія розрахована на тих, хто цікавиться історією як Личакова, так і одного з провідних спортивних вищих навчальних закладів України – університету фізичної культури у місті Львові.

Ключові слова: Личаківський цвинтар, Львівський державний університет фізичної культури, спорт, екскурсійний маршрут.

**МОГИЛЫ БЫВШИХ ПРЕПОДОВАТЕЛЕЙ
И СТУДЕНТОВ
ЛЬВОВСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО
УНИВЕРСИТЕТА
ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ
НА ЛЫЧАКОВСКОМ КЛАДБИЩЕ**

**Наталья БАЗЫЛЯК¹, Ольга РОМАНЧУК¹,
Ростислав КОВАЛЬ¹, Юлиана МЕЛЬНИК¹,
Лариса МАТЛАШЕНКО²**

¹Львовский государственный университет
физической культуры, г. Львов, Украина,
e-mail: kovalrostyslav@gmail.com,

²ЛКП «Музей «Лычаковское кладбище»»,
г. Львов, Украина

Аннотация. В статье рассмотрена проблематика составления экскурсионного маршрута, который охватывает могилы людей, обучавшихся или работавших в Львовском государственном университете физической культуры, начиная с 1946 года. Изложены недоступные общественности факты о жизни знаменитых профессоров, выпускников и студентов, которые нашли место вечного покоя на Лычаковском кладбище во Львове. Предложенная экскурсия рассчитана на всех, кто интересуется историей как Лычаковского кладбища, так и одного из ведущих спортивных высших учебных учреждений Украины – университета физической культуры города Львова.

Ключевые слова: Лычаковское кладбище, Львовский государственный университет физической культуры, спорт, экскурсионный маршрут.

**TOMBS OF LVIV STATE UNIVERSITY
OF PHYSICAL CULTURE
EX-TEACHERS AND STUDENTS
AT THE LYCHAKIV CEMETERY**

**Nataliya BAZYLIYAK¹, Olga ROMANCHUK¹,
Rostyslav KOVAL¹, Yuliana MELNYK¹,
Larysa MATLASHENKO²**

¹Lviv State University of Physical Culture,
Lviv, Ukraine, e-mail: kovalrostyslav@gmail.com,

²Lviv Lychakiv Cemetery, Lviv, Ukraine

Abstract. The article is devoted to the problems of a new excursion route, which comprises the tombs of famous people who had studied or worked at Lviv State University of Physical Culture since 1946. It's submitted unknown to audience information about professors, graduates and students' life, who had found the place of eternal peace at the Lychakiv cemetery in Lviv. The suggested tour is designed for those who are both interested in the history of Lychakiv cemetery and in one of the leading sporting higher establishments of Ukraine that is Lviv State University of Physical Culture.

Keywords: the Lychakiv cemetery, Lviv State University of Physical Culture, sport, excursion route.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими завданнями. 2016 року Львівському державному університету фізичної культури виповниться 70 років. Протягом цього періоду свій життєвий шлях з ним пов'язали десятки провідних науковців у царині фізичного вихо-

вання та спорту, сотні відомих спортсменів – вихованців навчального закладу, котрі були переможцями чемпіонатів Європи, світу та Олімпійських ігор. Комусь з них випало довге та плідне на різноманітні здобутки та звершення життя, хтось трагічно загинув у розквіті сил, і нам залишається лише здогадуватись, які б вершини він зміг підкорити. Отож сьогодні підведемо підсумки, проаналізуємо події та факти для розроблення екскурсійного маршруту, котрий охопить поховання колишніх викладачів та студентів ЛДУФК на Личаківському кладовищі для того, щоб майбутні покоління спортсменів більше знали про університет фізичної культури у Львові, його провідних науковців та випускників, котрі творили спортивну славу нашого міста та безліч разів підтверджували високе реноме навчального закладу. Перелічені фактори зумовлюють **актуальність** роботи.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Поховання на Личаківському кладовищі найбільш повно описано у працях Григорія Лупія [4], Любомира Криси та Романа Фіголя [3], Роксоляни Загайської [6]. Історія Львівського державного університету фізичної культури – в довіднику за загальною редакцією Євгена Приступи [5] і журналі «Теорія та методика фізичного виховання» [1].

Мета роботи полягає у створенні екскурсійного маршруту, котрий включатиме поховання студентів, випускників та викладачів ЛДУФК. Для досягнення мети визначимо **завдання** дослідження:

1. Проаналізувати наукову, методичну та краєзнавчу літературу з проблеми дослідження.
2. Окреслити коло осіб, які працювали або навчалися у Львівському державному університеті фізичної культури і поховані на Личаківському кладовищі.
3. Дослідити місця поховань вище зазначених осіб та укласти екскурсійний маршрут.

Об'єкт дослідження – поховання колишніх працівників та студентів Львівського державного університету фізичної культури на Личаківському цвинтарі, **предмет** – укладання екскурсійного маршруту та короткої довідки біографічного характеру, які охоплюватимуть основні віхи з життя та діяльності людини. **Основні методи роботи** – порівняльно-історичний, описовий та пошуковий.

Виклад основного матеріалу. Сучасний рівень розвитку фізичного виховання і спорту пов'язаний із спеціальними вищими навчальними закладами, де навчаються кваліфіковані кадри фахівців різних напрямів: для спортивно-педагогічної роботи, для роботи в масовому та олімпійському спорті, для фізичної реабілітації, рекреації і оздоровчої фізичної культури, для фізичної підготовки у Збройних силах. ЛДУФК серед закладів фізкультурної освіти України посідає особливе місце, як особливим є місто, де він знаходиться. Львів – місто європейське не тільки в архітектурному, але й в історичному, мистецькому і, звичайно, географічному значенні [1, с. 2].

Львівський цвинтар на Личакові – одна з найбагатших з мистецького погляду та найдавніших в Європі некрополій, що збереглися до наших днів [3, с. 6]. Це скарбниця для тих, хто хоче збагачувати себе інтелектуально, тренувати пам'ять, хоче знати історію своїх попередників, вміти зіставляти час, епохи, вив'язувати це в єдиний ланцюг розповіді [6, с. 150]. Щороку Личаківський цвинтар, відвідують тисячі туристів з різних країн світу. Таким чином, інтерес до поховань спортсменів на Личаківському кладовищі підтримуватиме та розвиватиме традиції фізичного виховання і спорту у Львівському державному університеті фізичної культури.

Детально проаналізувавши поховання на Личакові, ми виявили 17 могил, в яких поховано 22 особи, що у різні часи працювали та навчалися у ЛДУФК. З-поміж них: викладачів – 16 (Олександр Федорович Мазоха, Євген Миколайович Череповський, Ярослав Іванович Цурковський, Всеволод Михайлович Тіпаков, Арам Аветісович Тер-Ованесян, Андрій Павлович Любомудров, Володимир Васильович Стеник, Петро Юхимович Бурак, Аркадій Михайлович Гончаров, Георгій Антонович Рогочий, Віктор Іванович Чукарін, Вадим Олексійович Андрієвський, Галина Борисівна Сафронова, Мамед Ашумович Джафаров, Любов Вікторівна Джафарова, Нестор Михайлович Добрянський), з них ректорів – 3 (Георгій Антонович Рогочий, Вадим Олексійович Андрієвський та Петро Юхимович Бурак), докторів наук, професорів – 4

(Арам Аветісович Тер-Ованесян, Андрій Павлович Любомудров, Галина Борисівна Сафронова, Мамед Ашумович Джафаров), докторів філософії – 1 (Ярослав Іванович Цурковський), кандидатів наук, професорів – 2 (Вадим Олексійович Андрієвський, Володимир Васильович Стеник), доцентів – 5 (Євген Миколайович Череповський, Всеволод Михайлович Тіпаков, Петро Юхимович Бурак, Віктор Іванович Чукарін, Георгій Антонович Рогочий), старших викладачів – 3 (Олександр Федорович Мазоха, Аркадій Михайлович Гончаров, Любов Вікторівна Джафарова), викладачів – 1 (Нестор Михайлович Добрянський), студентів – 3 (Дмитро Олександрович Дніпров, Людмила Олександрівна Жукова, Альберт Васильович Саутін), випускників – 3 (Ярослав Степанович Горожанський, Лев Рудольфович Броварський, Марія Петрівна Андрієвська).

Проаналізувавши наукову, методичну та красзнавчу літературу [1, 2, 3, 4, 5, 6], опрацювавши особисті справи в архіві ЛДУФК, ми уклали біографічні довідки про кожного з вище зазначених осіб.

Таким чином, поєднавши біографічну інформацію та віднайшовши місця поховань, ми уклали екскурсійний маршрут, який назвали ««Інфізівці» на Личакові – спортивний шлях тривалістю в житті». Ця праця стала логічним продовженням попередніх розвідок, в яких ми дослідили поховання спортсменів загалом і членів українського та польського «Сокола» зокрема.

Екскурсійний маршрут охоплює 15 поховальних полів. Номери полів – згідно зі схемою ЛКП «Музею «Личаківський цвинтар». Маршрут розпочинається з огляду поля №1, на котрому при стіні кладовища з боку вулиці Мечнікова знаходиться спільний пам'ятник на місці поховання старшого викладача кафедри легкої атлетики ЛДУФК **Олександра Федоровича Мазохи** (1927–†1960) та трьох студентів, які загинули 3 жовтня 1960 року в страшній автокатастрофі у Львівській області. Олександр Мазоха народився 18 серпня 1927 року в Запорізькій області. 1946 року закінчив Дніпропетровський технікум фізичної культури, 1950 року – ЛДУФК за спеціальністю «фізична культура», після чого 1 серпня 1950 року був зарахований до штату працівників інституту викладачем кафедри легкої атлетики, де й працював протягом 10 років, аж до трагічної осені 1960 року. Разом з ним поховано троє студентів III курсу ЛДУФК: **Дмитро Олександрович Дніпров** (народився 11 січня 1941 року в Таджикистані в місті Ленінабад, теперішня назва Худжанд, закінчив школу №13 у Львові; в інституті навчався на спеціалізації «плавання»), **Людмила Олександрівна Жукова** (народилася 2 серпня 1941 року в місті Давлеканово в Росії, Республіка Башкортостан, закінчила школу №6 у Львові; в інституті навчалася на спеціалізації «плавання») та **Альберт Васильович Саутін** (народився 23 жовтня 1936 року в Харківській області, закінчив школу №6 у Львові, 3 курси фізичного факультету Львівського державного університету імені Івана Франка; в інституті навчався на спеціалізації «легка атлетика»).

На полі №61 похований **Євген Миколайович Череповський** (1934–†1994) – відомий фехтмейстер, бронзовий призер Олімпійських Ігор 1956 року, призер чемпіонатів світу (1955–1957, 1959, 1960), учень Вадима Олексійовича Андрієвського. Народився 17 жовтня 1934 року в Харкові. 1952 року закінчив школу №6 у Львові та вступив на навчання у ЛДУФК. Вже через два роки увійшов до складу збірної команди СРСР з фехтування. Був бронзовим призером Олімпійських Ігор 1956 року, призером чемпіонатів світу (1955–1957, 1959, 1960). У період з 1954 до 1963 року працював тренером Львівського обласного спортивного товариства «Буревісник», з 1963 року – викладачем на кафедрі фізичного виховання Львівського політехнічного інституту, з 1965 року – викладачем кафедри фехтування, боксу та сучасного п'ятиборства ЛДУФК. Заслужений працівник фізичної культури УРСР (1984), доцент (1987). З 1969 до 1972 року працював з національною збірною командою Республіки Куба з фехтування. З 1982 до 1992 року – завідувач кафедри фехтування і боксу ЛДУФК. Нагороджений медаллю «За трудову доблесть» (1957) та почесною відзнакою «Відмінник фізичної культури» (1972). Помер 12 липня 1994 року. Від першого шлюбу в Євгена Череповського народилася донька Світлана (1960), від другого – син Дмитро (1970), котрий працює старшим викладачем

на кафедрі фізичного виховання в Національному Університеті «Львівська Політехніка». Батько Микола Череповський (1902–†1967) та рідний брат Леонід (1924–†1980) також поховані на Личаківському кладовищі у спільній могилі на полі №5.

На полі №86 похований випускник ЛДУФК **Ярослав Степанович Горожанський** (1936–†1960). Народився 16 грудня 1936 року у Львові. Закінчив школу №44 у Львові (1953) та ЛДУФК (1957) за спеціальністю «фізична культура». Займався п'ятиборством, був майстром спорту СРСР. Трагічно загинув 1960 року.

На сусідньому полі №63 похований **Ярослав Іванович Цурковський** (1905–†1995). Народився наприкінці грудня 1904 року в Тернополі, однак батьки вирішили записати народження сина на кілька днів пізніше. Був відомим психологом, громадським діячем, літератором, доктором філософії, засновником теорії психічного контролю, винахідником контролографа – приладу для дослідження психологічних і психофізіологічних параметрів людини, за допомогою якого проводив масові обстеження працівників різних професій. Ярослав Цурковський навчався на філософському факультеті Українського таємного університету у Львові та в Українському вільному університеті у Празі, ступінь доктора філософії здобув за працю «Питання визначення психотехніки з інтегральної точки зору» (Прага, 1937). З 1949 до 1959 року працював викладачем кафедри психології та педагогіки ЛДУФК, проводив дослідження психічних контрольних процесів у спортсменів. Згодом був завідувачем експериментальної лабораторії психофізіології, психології та умов праці Львівського заводу автотранспорту та головою Львівського зонального відділення товариства психологів України.

Поруч, на полі №64, – сучасний пам'ятник на могилі **Всеволода Михайловича Тіпакова** (1921–†2003), викладача кафедри легкої атлетики ЛДУФК. Народився 23 лютого 1921 року в Крюкові Полтавської області, закінчив Московський інститут фізичної культури (1948). У ЛДУФК працював з 1948 року на кафедрі легкої атлетики, звання доцента отримав у 1967. Помер 2003 року, похований до могили своєї матері.

На другій частині поля №66, ближче до вулиці Черемшини, похований провідний фахівець із галузі фізичного виховання і спорту, доктор педагогічних наук, професор ЛДУФК **Арам Аветісович Тер-Ованесян** (1906–†1996). Народився 27 лютого 1906 року в селі Верхні Акуліси Ордубатського району в Азербайджані. Перші 10 років життя провів у рідному селі, де навчався у школі. 1916 року переїхав до Тбілісі, де й закінчив середню школу. З 1923 року працював вчителем фізичної культури в Тбілісі. Закінчив Московський інститут фізичної культури (1931) із спеціальністю за дипломом – «спеціаліст вищої кваліфікації з фізичної культури». 1933 року встановив рекорд Радянського Союзу в метанні диска. З 1934 року працював тренером. Заслужений майстер спорту (1946). Кандидатську дисертацію у галузі педагогічних наук захистив 1946 року, вчене звання доцента було присуджено 1947 року. Арам Аветісович Тер-Ованесян працював у Київському науково-дослідному інституті фізичної культури, викладачем кафедри легкої атлетики Єреванського інституту фізичної культури, з 1951 до 1976 року завідував кафедрою теорії і методики фізичного виховання ЛДУФК. Саме під час роботи у Львові у віці 66 років захистив докторську дисертацію та отримав вчене звання професора. З 1980 року і до останніх днів життя продовжував педагогічну діяльність професором-консультантом кафедри легкої атлетики ЛДУФК. Професор Арам Аветісович Тер-Ованесян першим у педагогіці створив «струнку» систему, основою якої є навчання, виховання і тренування. Написав такі праці, як «Как самому научиться метать» (1950), «Спорт» (1967), «Педагогические основы физического воспитания» (1978), «Педагогика спорта» (1986, зі співавтором), «Обучение в спорте» (1992 зі співавтором). Мав двох дітей: сина Ігоря (1938), котрий був єдиним спортсменом за всю історію Олімпійських ігор і брав участь у п'яти Олімпіадах (в стрибках у довжину) та доньку Вікторію (1933–†1999). Помер 21 лютого 1996 року. На його могилі сучасний пам'ятник.

На полі №49 похований відомий футболіст **Лев Рудольфович Броварський** (1948–†2009), випускник ЛДУФК. Народився 30 листопада 1948 року в Дрогобичі. Розпочинав кар'єру у дрогобицькому «Нафтовику». У складі команди «Карпати» (Львів) провів 412 матчів, забив 48 голів (від 8 квітня 1968 до 22 листопада 1980 років). Володар Кубка СРСР (1969). За

збірну СРСР провів 1 матч. Заслужений тренер України (2001). Тренував команди «Карпати» (Львів) (1999–2001; 2002–2003), молодіжну збірну Камеруну (1988–1992), працював викладачем Львівського училища фізичної культури (1985–1988; 1992–1996), був керівником регіонального центру розвитку дитячо-юнацького футболу. Унаслідок важкої хвороби передчасно пішов з життя 4 червня 2009 року. Похований у спільній могилі з дружиною Людмилою (1946–†2007). На могилі встановлено сучасний пам'ятник з барельєфом покійного.

Поруч, на полі №21, похований доктор медичних наук, професор **Андрій Павлович Любомудров** (1895–†1972), відомий вчений-анатом. Народився 22 березня 1895 року в Москві. Закінчив медичний факультет Ленінградської військово-медичної академії (1919), де після завершення навчання до 1931 року працював викладачем кафедри анатомії. З 1931 року був завідувачем кафедри анатомії Івановського медичного інституту в Росії. Кандидатську дисертацію захистив 1935 року, докторську – 1940 року. З 1946 працював у Львівському медичному інституті, протягом 1946–1970 років завідував кафедрою нормальної анатомії, одночасно був також завідувачем кафедри гістології у 1963–1964 роках та проректором з наукової роботи (1948–1953). Протягом 1947–1948 років за сумісництвом був завідувачем кафедри анатомії та біомеханіки ЛДУФК. Помер 18 червня 1972 року, похований біля дружини Марії Любомудрової (1895–†1959).

На полі №22 розташована новозбудована родинна гробниця **Володимира Васильовича Стеника** (1922–†1993), доцента кафедри анатомії та біомеханіки ЛДУФК. Народився 15 березня 1922 року в Перемишлі (Польща). У 1940 році вступив до Львівського університету на філологічний факультет, однак навчання було перерване війною. Проте вже 1942 року вступив до Львівського медичного інституту, котрий успішно закінчив 1948 року зі спеціальністю «лікувальна справа». Дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук захистив 1953 року. Працював у Львівському медичному інституті на кафедрі анатомії (1951–1966), у ЛДУФК на кафедрі анатомії та біомеханіки (1966–1988), потім знову в Львівському медичному інституті. Помер 11 липня 1993 року. Похований разом з першою дружиною Лідією Стеник (1923–†1965). Мав доньку Любомиру (1946), лікаря-терапевта та сина Романа (1950), дитячого хірурга.

У глибині цього ж поля похований **Петро Юхимович Бурак** (1922–†2006), ректор ЛДУФК (1974–1979). Народився 7 квітня 1922 року в селі Борки Чернігівської області. Середню школу закінчив у Чернігові 1940 року. Вступив на навчання до Тихоокеанського вищого військово-морського училища, звідки був мобілізований до Радянської армії. 1942 року був важко поранений. Закінчив історичний факультет Львівського державного університету імені Івана Франка (1952). Кандидат історичних наук (1970), доцент (1973). Виховав трьох дітей – доньок Альбіну (1944) і Валентину (1949) та сина Юрія (1960). Звільнився з ЛДУФК 1982 року. Помер 26 лютого 2006 року, похований у спільній могилі з мамою Любов'ю Бурак (1898–†1978).

На полі №19 недалеко від каплиці Цетнерів та Кжижановських або ж «каплиці з химерами», розташована могила, у котрій, ймовірно, похований **Аркадій Михайлович Гончаров** (1907–†1969), старший викладач кафедри гімнастики ЛДУФК. Народився 1907 року в місті Бобруйськ в Білорусії. Закінчив технікум фізичної культури в Москві (1927–1928), Харківський державний інститут фізичної культури (1939–1941). Завідувач кафедри фізичного виховання Львівського політехнічного інституту (1945–1948), старший викладач кафедри гімнастики ЛДУФК (1948–1958), 1958 року переведений на посаду завідувача кафедри фізичного виховання до Львівського зооветеринарного інституту. Звільнений 1968 року. Помер 16 січня 1969 року.

На полі №10 похований **Георгій Антонович Рогочий** (1913–†1970), ректор ЛДЦФК (1959–1967). Народився 6 травня 1913 року в місті Калінінське Донецької області. 1938 року закінчив Горлівський гірничий технікум. 1957 року заочно закінчив Київський інститут фізичної культури. З 1946 року Георгій Рогочий у Львові працює директором спорткомбінату Львівської облради «Спартак», спорткомбінату обласного комітету у справах фізкультури і спорту, головою обласного комітету у справах фізкультури і спорту при Львівському облви-

конкомі, заступником завідувача Львівського облздороввідділу з фізичної культури і спорту, головою обласної ради союзу спортивних товариств і організацій УРСР. У ЛДУФК працював з вересня 1957 року. 16 листопада 1959 року Постановою Президії Ради Союзу спортивних товариств і організацій УРСР призначається директором. 1965 року ВАКом СРСР присвоєно вчене звання доцента. Працює на посаді ректора до січня 1967 року, згодом доцентом кафедри теорії, методики та історії і організації фізичної культури і спорту. За роки його керування інститутом розширилася матеріально-технічна база, вперше запроваджено заочну та вечірню форми навчання. Помер 19 січня 1970 року у Львові.

При центральній алеї, на краю поля №4 похований **Віктор Іванович Чукарін** (1921–†1984), видатний гімнаст, абсолютний чемпіон Олімпійських ігор (1952, 1956), світу (1954), СРСР (1949–1951, 1953, 1955). Народився 9 листопада 1921 року в селі Красноармійське Донецької області. 1940 року виконав норматив майстра спорту СРСР з гімнастики. Воював під час Другої світової війни, потрапив у полон, пройшов кілька концентраційних таборів, у тому числі Бухенвальд. Закінчив ЛДУФК (1950), 1951 року став заслуженим майстром спорту СРСР. Після завершення спортивної кар'єри багато років працював на кафедрі гімнастики, з 1972 до 1982 року був завідувачем кафедри. 1972 року отримав звання заслуженого тренера України та вчене звання доцента. Того ж року на Олімпіаді у Мюнхені був головним тренером збірної команди СРСР з гімнастики. Помер 25 серпня 1984 року від раку.

На полі №80 похований **Вадим Олексійович Андрієвський** (1912–†1994), видатний фехтмейстер, засновник львівської школи фехтування, ректор ЛДУФК (1967–1974). Народився 26 грудня 1912 року в місті Брест-Литовський. Дитячі роки пройшли у Харкові. Після закінчення школи №7 вступив до машинобудівного технікуму. Перші уроки фехтування брав у Петра Заковорота. Закінчив курси інструкторів фізичної культури (1930), Московський інститут фізичної культури (1936). Скерований на роботу до Харківського інституту фізичної культури. Декілька років здійснював науково-педагогічну діяльність на посадах викладача, доцента, завідувача кафедри володіння холодною зброєю. Викладав легку атлетику, лижний спорт і фехтування. Майстер спорту СРСР з фехтування (1940). Учасник Другої світової війни, під час якої втратив око. За бойові заслуги нагороджений орденами та медалями. Після закінчення війни перевівся на роботу до Центрального інституту фізичної культури начальником кафедри рукопашного бою і фехтування. У листопаді 1945 року на чемпіонаті СРСР у Львові завоював бронзову медаль із фехтування на шаблях. З 8 серпня 1946 року до кінця життя працював у ЛДУФК, де досягнув вершин спортивної майстерності, наукової та спортивно-педагогічної діяльності. 1954 року захистив кандидатську дисертацію на тему «Методика навчання та шляхи удосконалення спортивної майстерності фехтувальників», основні положення якої були використані при написанні перших підручників і навчальних програм з фехтування для студентів спеціалізованих вищих навчальних закладів і спортивних шкіл, навчальних посібників для тренерів. Доцент (1957), професор (1980). Заслужений тренер СРСР (1957). Керував комплексною науковою групою збірної СРСР з фехтування. Підготував більше ніж 50 майстрів спорту СРСР, понад 25 років був старшим тренером збірних команд УРСР та СРСР з фехтування. Його учнями були Едуард Сладков, Василь Станкович, Євген Череповський, Василь Олексієнко, Клавдій Ядловський, Юрій Теппер, Людмила Трухтанова, Борис Ладигін, Євген Рюмін, Людмила Полонська, Володимир Келлер, Борис Турецький. Помер 12 січня 1994 року. Похований поряд з дружиною, відомою фехтувальницею, заслуженим тренером України – **Андрієвською (Худояровою) Марією Петрівною** (1926–†2008). Вони виховали двох доньок – Лору (1941) та Вікторію (1953).

На цьому ж полі похована **Галина Борисівна Сафронова** (1927–†2006), доктор медичних наук, професор ЛДУФК. Народилася 18 жовтня 1927 року в місті Могилів-Подільський Вінницької області. Закінчила медичний факультет Вінницького медичного інституту (1951). Кандидат медичних наук (1955), доцент (1965), доктор медичних наук (1969), професор (1970). Працювала на таких посадах: аспірант (1951–1954), асистент (1955–1963) кафедри патологічної фізіології Вінницького медичного інституту; доцент кафедри фізіології Вінницького педагогічного інституту (1963–1965); завідувач кафедри фізіології ЛДУФК (1965–1985); професор кафедри фізичного виховання і здоров'я, лікувальної фізкультури та спортивної ме-

дицини Львівського медичного інституту (1992–1995); завідувач (1996–1997), професор кафедри фізичної реабілітації ЛДУФК (1997–2006). Померла 17 травня 2006 року. Похована разом з батьками.

Поруч, на полі №71, розташована родинна гробниця Джафарових-Бісярїних. У ній похований **Мамед Ашумович Джафаров** (1924–†2013), провідний спеціаліст зі спортивної анатомії та біомеханіки, професор ЛДУФК. Народився 18 березня 1924 року в місті Баку (Азербайджан). У 1941 році вступив до Азербайджанського державного медичного інституту. На IV курсі був залучений до викладацької роботи з анатомії. У травні 1946 року залишений на посаді асистента. Успіхи у спорті і науці привернули до нього увагу керівництва Спорткомітету і Мамеду Джафарову запропонували переїхати на роботу до Львова, де в червні 1946 року утворено ЛДУФК. Одночасно заочно навчався у Київському державному інституті фізичної культури (1951–1956). У 1953–1954 роках – у річній аспірантурі Державного центрального інституту фізичної культури в Москві. Кандидат медичних наук (1954), доцент (1957), доктор медичних наук (1968), професор (1969). У 1960–1991 роках – завідувач кафедри анатомії та біомеханіки ЛДУФК. В інституті працював до 1999 року. Написав одноосібно та зі співавторами понад 130 наукових праць, мав 4 авторські свідоцтва на винаходи. Заслужений працівник фізичної культури і спорту України (1997), Заслужений діяч фізичної культури і спорту Азербайджанської Республіки (2011). Помер 19 липня 2013 року. У родинній гробниці також похована його дружина – **Любов Вікторівна Джафарова** (1923–†2004) та її батьки. Любов Джафарова народилась 6 квітня 1923 року в Сімферополі. Закінчила школу в Баку (1941) та Азербайджанський державний медичний інститут в Баку (1946), отримавши кваліфікацію «лікар». 1946 року переїхала з чоловіком до Львова. З січня 1948 року працювала старшим лаборантом кафедри анатомії, а з березня 1952 року – викладачем кафедри гігієни та лікувальної фізичної культури, з вересня 1963 року – старшим викладачем. 1983 року вийшла на пенсію. Померла 19 вересня 2004 року. Їхня донька Джемма (1947) закінчила школу №4 та Львівський медичний інститут. Працює головним лікарем І-ої міської клінічної лікарні імені Князя Лева.

На полі №3 розташована родинна гробниця Добрянських, де похований, **Нестор Михайлович Добрянський** (1892–†1965), викладач німецької мови кафедри іноземних мов ЛДУФК (1947–1948). Народився 30 жовтня 1892 року в селі Воля Кобилянська Самбірського району Дрогобицької області. Закінчив народну школу в місті Самборі, правничий факультет Львівського університету (1926) та Львівську торгівельну Академію (1922). В інституті працював лише один рік і був звільнений, оскільки не підтримував ідеологічну політику радянської влади.

Висновки:

1. Проаналізувавши наукову, методичну та краєзнавчу літературу з проблематики нашої праці, зазначимо, що не досліджено поховань спортсменів загалом і працівників та студентів ЛДУФК зокрема. Інтерес до поховань спортсменів на Личаківському цвинтарі підтримуватиме та розвиватиме традиції фізичного виховання і спорту у Львівському державному університеті фізичної культури.

2. Детально проаналізували поховання на Личаківському кладовищі, ми виявили 17 могил, в яких поховано 22 особи, що у різні часи працювали та навчалися у ЛДУФК. Серед них: викладачів – 16, з них ректорів – 3, докторів наук, професорів – 4, докторів філософії – 1, кандидатів наук, професорів – 2, доцентів – 5, старших викладачів – 3, викладачів – 1, студентів – 3, випускників – 3. Опрацювавши особисті справи в архіві ЛДУФК, ми уклали біографічні довідки про кожного з вище зазначених осіб.

3. Поєднавши біографічну інформацію та віднайшовши місця поховань, ми уклали екскурсійний маршрут ««Інфізівці» на Личакові – спортивний шлях тривалістю в життя», який охоплює поховання тих людей, чиє життя та професійна діяльність були пов'язані з одним з провідних вищих спортивних закладів України – Львівським університетом фізичної культури.

Перспективи подальших досліджень полягатимуть в розширенні та доповненні маршруту та укладенні путівника поховань спортсменів на Личаківському цвинтарі.

Список літератури

1. Герцик М. С. Львівський інфіз в палітрі українського спорту / Герцик М. С. // Теорія та методика фізичного виховання : науково-методичний журнал. – Харків, 2006. – № 4 (24). – с. 2-10.
2. Зіменковський Б. С. Професори Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького: 1784-2009 / Зіменковський Б. С., Гжегоцький М. Р., Луцик О. Д – Л. : Наутілус, 2009. – 472 с.
3. Криса Л. Личаківський некрополь : путівник / Л. Криса, Р. Фіголь. – Л., 2006. – 480 с.
4. Лупій Г. В. Львівський історико-культурний музей-заповідник «Личаківський цвинтар» : путівник / Г. В. Лупій. – Л. : Каменярь, 1996. – 367 с.
5. Львівський державний університет фізичної культури : попул. довід. / [авт. кол.: О. Полянський, М. Линець, І. Свістельник]; за заг. ред. Є. Приступи. – Л. : ЛДУФК, 2011. – 171 с.
6. Мельник І. Личаківське передмістя та східні околиці Королівського столичного міста Львова / І. Мельник, Р. Загайська. – Л. : Центр Європи, 2010. – 352 с.: 500 іл.

Стаття надійшла до редколегії 27.01.2015

Прийнята до друку 17.02.2015

Підписана до друку 27.02.2015